

21501-06 Onderwijsraad
21501-21 Jeugd Raad

Verslag van een schriftelijk overleg
Vastgesteld

Binnen de vaste commissies voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport hebben enkele fracties behoefte over de geannoteerde agenda van de Onderwijs Raad en de Jeugd Raad van 14 februari 2002 alsmede over het verslag van de Onderwijs Raad en de Jeugd Raad van 29 november 2001 (21501-06 nr. 50, 21501-21, nr. ...) enkele vragen aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport voor te leggen. Bij brief van ... hebben de bewindslieden de vragen beantwoord. Vragen en antwoorden worden hieronder afgedrukt.

Vragen van de PvdA-fractie

De minister beschouwt het concept-gedetailleerd werkprogramma dat nu voorligt als het ambitieuze stuk dat hij in het verleden had beoogd. De voortgang en de effectiviteit van het onderwijsbeleid zal op een groot aantal terreinen kwantitatief en kwalitatief worden gemeten. De tevredenheid van de minister is terecht. De leden van de PvdA-fractie vragen de minister echter op welke punten het Nederlandse onderwijs wel enige "peer pressure" kan gebruiken.

In het Synthesedocument identificeert de Europese Commissie de beleidsterreinen waar de EU in 2002 vooruitgang zou moeten boeken. Drie zaken betreffen het onderwijs: tegen het einde van 2002 moet één op elke 15 leerlingen beschikken over een pc met internetaansluiting, het Europese hoger onderwijsstelsel moet meer mensen van buiten Europa gaan trekken en in Europa nemen te weinig mensen deel aan de volwasseneneducatie. Bij het streven inzake de beschikbaarheid van pc's kan de minister tevreden achteroverleunen, maar wat betekenen de andere opmerkingen voor de Nederlandse onderwijssituatie? Moet het Internationaal Onderwijs voor midcareerprofessionals uit ontwikkelingslanden bijvoorbeeld een extra impuls krijgen? De afgelopen tijd bleek de onderneming Microsoft de prijzen die zij bij onderwijsinstellingen in rekening brengt voor haar licenties fors op te schroeven. Dit probleem speelt niet alleen in Nederland, maar bijvoorbeeld ook in België. Is de minister bereid deze kwestie ook in Europees verband aan de orde gaan stellen, bijvoorbeeld bij deze vergadering van de EU-Onderwijsraad?

De Europese Commissie wil komen tot een Europese ruimte voor Een Leven Lang Leren en is van plan daartoe bouwstenen aan te dragen op nationaal niveau. De minister vindt dat er met name moet worden gewerkt aan het wederzijds erkennen van elders verworven competenties en het transparant maken van verschillende systemen voor het formele en informele leren. De leden van de PvdA-fractie vragen de minister welke perspectieven hij ziet voor de internationale erkenning van mbo-diploma's. Op welke manier zullen de Nederlandse ontwikkelingen in de examinering in het mbo aansluiten bij de beoogde wederzijdse internationale erkenning?

De Europese Commissie zal het actieplan Skills and Mobility begin februari uitbrengen. Wanneer vindt de besluitvorming plaats? Kan de Kamer zich eventueel nog met de besluitvorming bemoeien?

De Europese Commissie wil het Tempusprogramma met Oost-Europese niet-lidstaten inzake hoger onderwijs uitbreiden naar de MEDA-landen (Middellandse Zeelanden). De minister staat positief tegenover dit voorstel omdat op deze wijze zou kunnen worden bijgedragen aan de rol van het onderwijs na 11 september 2001 bij het kweken van begrip voor elkaanders culturen en het uitbannen van rassenhaat. Kan de minister toelichten op welke wijze deze gedachte binnen het programma vorm zal krijgen?

Antwoord:

Het is voorafgaande aan het proces dat de samenwerking in Europa op onderwijsgebied thans ingaat moeilijk om vooraf aan te geven waar het Nederlandse onderwijs peer pressure kan gebruiken. Wel kan ik enkele voorbeelden noemen waar het Nederlandse onderwijsbeleid de afgelopen periode heeft geleerd van Europa. Dat is bijvoorbeeld gebeurd bij het opzetten van een systeem voor zelfevaluatie van scholen voor secundair onderwijs. 101 scholen deden mee aan een piloot studie en dat heeft geleid tot belangrijke informatieuitwisseling en gemeenschappelijke inzichten. Daarnaast is er ten behoeve van het gebruik van ICT een Europees Schoolnet (EUN) tussen 26 landen opgericht, dat helpt doordat er goede en minder goede ervaringen tussen scholen worden uitgewisseld en gezamenlijke projecten en websites worden ontwikkeld en gebruikt.

De aanbevelingen van de Commissie in het synthese document, geven geen aanleiding het internationaal onderwijs aan mid - career professionals uit ontwikkelingslanden een extra impuls te geven.

Over mijn positie ten aanzien van de prijzen van software ten behoeve van scholen ben ik recent ingegaan bij het beantwoording van de gestelde vragen door de TK leden Lambrechts en van Bommel. Ik acht de kans op succes door deze kwestie in de EU - Onderwijsraad aan de orde te stellen niet erg groot.

Internationale erkenning van in de verschillende lidstaten behaalde diploma's in het beroepsonderwijs en het informele leren is een belangrijke zaak. In Europa zijn er thans verschillende initiatieven genomen om hierin verder te komen.

De Commissie heeft eind vorig jaar het initiatief genomen om samen met de Directeuren Generaal Beroepsonderwijs te komen tot meer transparantie in de beroepskwalificaties en wederzijds vertrouwen in de kwaliteit van de beroepsopleidingen van de lidstaten. Het uiteindelijke doel is het ondertekenen door de ministers van een verklaring die de wederzijdse erkenning van de beroepskwalificaties zal bevorderen.

Frankrijk heeft in november met een aantal landen het initiatief genomen tot een zogenoemde "professionalisation durable". Hierin wordt een Europese beroepskwalificatie ontwikkeld die door de afzonderlijke landen kan worden overgenomen als "nationale beroepskwalificatie" binnen het eigen stelsel en volgens de regels van dat stelsel. Als Nederland zich bij dit initiatief zou aansluiten zou dit betekenen dat de Europese kwalificatie zou moeten worden overgenomen door het

desbetreffende landelijke orgaan. In deze “nationale beroepskwalificatie” kunnen dan circa 30% “eigen” eindtermen worden toegevoegd.

Een aantal lidstaten, waaronder Nederland, heeft op verzoek Frankrijk, op 21 februari jl., een “Declaration Conjointe” ondertekend, waarin ze verklaren deze methode samen met de Europese Commissie nader te zullen onderzoeken en na te gaan hoe dit initiatief verder te ontwikkelen. Zie bijgevoegde verklaring.

De twee initiatieven hebben gemeen dat de vergelijking of erkenning beperkt blijft tot de beroepskwalificaties en de eindtermen. De nationale competentie, bevestigd in artikel 150 van het Europees verdrag, voor de beroepsopleidingen zelf en de nationale stelsels inclusief de curricula, de examinering en diplomering, alsmede de verantwoordelijkheidsverdeling van actoren binnen de nationale stelsels bij het tot stand komen van de eindtermen worden door deze initiatieven niet aangetast.

De Europese Commissie heeft 13 februari jl. het actieplan Skills and Mobility uitgebracht, dat ik u hierbij als bijlage toestuur. Veel van de in deze mededeling voorgestelde 25 actiepunten liggen op het terrein van onderwijs. Dit actieplan is opgesteld op verzoek van de Europese Raad van Stockholm maart 2001 en zal aan de regeringsleiders op de komende Europese Raad (ER) van Barcelona, 15 – 16 maart a.s., worden voorgelegd. Het vooroverleg over deze Europese Raad met de TK zal enkele dagen voorafgaande aan de ER plaatsvinden. Mocht de ER van Barcelona besluiten deze mededeling in het normale Europese Raadskader verder te laten behandelen, dan zal deze behandeling op een later tijdstip in de Onderwijsraad en / of Werkgelegenheid – Sociale Raad plaatsvinden. De TK zal ook in dat geval, voorafgaande aan die Raden, haar invloed op de besluitvorming kunnen doen gelden.

Het Europese TEMPUS programma is een hulpprogramma op het gebied van het Hoger Onderwijs. Instrumenten die daarbij worden ingezet zijn o.a. mobiliteit van studenten en wederzijdse samenwerking tussen instellingen voor hoger onderwijs. Door het programma uit te breiden naar de Middellandse zee landen mag verwacht worden, dat het bijdraagt aan het kweken van groter begrip van deelnemers uit deze landen en de EU - lidstaten voor elkaars culturen.

Vragen van de VVD-fractie

Het toekomstige Europese jeugdbeleid is in de maak. Het is een prima zaak dat jongeren daarbij worden betrokken. Dat is nu met het Witboek gebeurd. De leden van de VVD-fractie zouden graag van de staatssecretaris vernemen wat de inhoudelijke opvatting en gedachten (naast het belang van jeugdparticipatie) zijn van het kabinet bij zo'n Europees jeugdbeleid. Indien het om uitwisselingen gaat, kunnen de leden van de VVD-fractie zich daar prima in vinden.

Het Nederlandse kabinet sprak waardering uit over het voornemen een elektronisch forum op te zetten. In welk tijdsbestek denkt de staatssecretaris dit te realiseren? Veel allochtone jongeren (met verblijfsvergunning) hebben problemen bij het verkrijgen van een visum wanneer zij deelnemen aan internationale programma's. Soms krijgen zij geen visum, en soms krijgen ze problemen met de vreemdelingenpolitie hier of in het land dat ze bezoeken. Formeel zouden deze jongeren niet met dergelijke problemen moeten worden geconfronteerd, de praktijk is

echter anders. Is de staatssecretaris hiervan op de hoogte? Zo ja, welke maatregelen wil zij nemen?

Vragen van de CDA-fractie

De Europese Commissie heeft een Europees Witboek Jeugd (EWJ) uitgebracht. De Commissie is bij de voorbereiding van het Witboek uitgegaan van de belangrijkste toekomstige ontwikkelingen zoals demografische ontwikkelingen, wijzigingen in de kenmerken van de jeugd, wensen van de jeugd betrokken te willen worden bij besluitvorming, toenemende onverschilligheid ten aanzien van Europese integratie en globalisering waar de EU en de lidstaten op het gebied van jeugdzaken voor staan.

De prioritaire onderwerpen die in het Witboek aan de orde komen zijn participatie van jongeren, informeren van jongeren, vrijwilligerswerk, betere kennis over de jeugd. Beleidsterreinen waar de commissie zich op zal richten zijn o.a. levenslang leren, mobiliteit, werkgelegenheid, sociale integratie, bestrijden van racisme, vreemdelingenhaat, intolerantie onder jongeren en zelfstandigheid voor jongeren. De leden van de CDA-fractie kunnen zich vinden in de prioritaire onderwerpen en de beleidsterreinen waarop deze betrekking hebben. Zij vragen of de plannen niet te ambitieus zijn, naast goede intenties en inspanningen willen zij ook resultaten zien en kunnen meten.

Deze leden missen een of meerdere evaluatiemomenten waarop kan worden bekeken hoe het staat met de voorgenomen doelstellingen. Is de staatssecretaris het met hen eens dat één of meerdere evaluatie momenten gewenst zijn?

Nu de Commissie (15-25jr.) en Nederland (0-25 jr.) verschillende leeftijdsdefinities gebruiken voor de aanduiding jeugd, maakt dit vergelijkingen met andere EU-landen moeilijk. Hoe wil de Nederlandse regering dit probleem oplossen?

Enerzijds wil de Commissie met het Witboek grenzen van de subsidiariteit op dit moment nog niet aantasten maar anderzijds wil de Commissie uiteindelijk naar een integraal Europees Jeugdbeleid. Dit laatste kan volgens de leden van de CDA-fractie alleen als dit is gelegitimeerd door een bepaling in een verdrag. Nu zo'n bepaling noch in het Verdrag van Maastricht noch in het Verdrag van Amsterdam voorkomt, zal deze bepaling naar de mening van deze leden eerst tot stand moeten komen.

Wat is de reactie van de staatssecretaris daarop?

Allochtone jongeren die jaren legaal in Nederland woonachtig zijn, maar geen Nederlands paspoort hebben, ondervinden nog regelmatig moeilijkheden bij Europese uitwisselingen en of stages in een andere lidstaat omdat de regels in het kader van mobiliteit/stage in Europa uitgaan van nationaliteit en niet van ingezetene zijn van een lidstaat. Ook de leden van de CDA-fractie vinden dat bij Europese uitwisselingen/stages meer rekening zouden moeten houden met de aanwezigheid van legale, allochtone jongeren. Wat is de reactie van de staatssecretaris op deze situatie?

De voorzitter van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,

Van de Camp

De voorzitter van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Van Lente

De griffier van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,
Coenen